

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 listopada 2009 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA Ryszard Sarnowicz

Sędzia SA Barbara Godlewska – Michałek (spr.)

Sędzia SO (del.) Ewa Stefańska

Protokolant   sekr. sąd. Julia Gotówka

po rozpoznaniu w dniu 4 listopada 2009 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa Elektrowni Ciepłoty S.A. z siedzibą w C.

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

o nałożenie kary pieniężnej

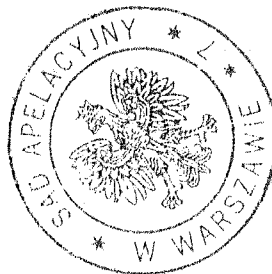
na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

z dnia 28 listopada 2008 r.

sygn. akt XVII AmE 3/08

oddala apelację.

Na oryginale właściwe podpisy.
Za zgodność z oryginałem stwierdzam
Sekretarz Sądowy

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 16.11.2007r. DPE-451-141(6)/1256/2007/MOS po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego nałożył na Przedsiębiorstwo Energetyczne Elektrownia C S.A. z siedzibą w C karę pieniężną w wysokości 259 999,89 zł stanowiącą 6,4776 % przychodu z działalności koncesjonowanej osiągniętego w 2006 r.

Wydając decyzję Prezes URE oparł ją na ustaleniu, że przedsiębiorstwo energetyczne Elektrownia C S.A. nie wypełniła obowiązku określonego w art. 9a ust. 1 ustawy Prawo energetyczne, ponieważ nie uzyskała i nie przedstawiła Prezesowi URE do umorzenia pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii na łączną ilość 833,333 MWh, ani też nie uiściła opłaty zastępczej za brakującą ilość energii elektrycznej.

Prezes ustalił, że różnica pomiędzy wymaganym udziałem energii elektrycznej pochodzącej z odnawialnych źródeł energii w całkowitej rocznej sprzedaży energii elektrycznej odbiorcom końcowym, a osiągniętym przez spółkę wyniosła 2,76 %. Roczny udział ilościowy sumy energii elektrycznej wynikającej ze świadectw pochodzenia przedstawionych przez przedsiębiorstwo do umorzenia lub z uiszczonych opłat zastępczych w wykonanej całkowitej rocznej sprzedaży energii elektrycznej odbiorcom końcowym w 2006 r. powinien wynosić nie mniej niż 3,6%. Oznaczało to, przy wykonanej przez spółkę sprzedaży energii elektrycznej odbiorcom końcowym w wysokości 30229,027 MWh, konieczność uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia lub uiszczenia opłaty zastępczej za energię odnawialną na łączną ilość 1088,244 MWh.

Spółka uiściła opłatę zastępczą za 254,911 MWh energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii. Różnica pomiędzy wymaganym

udziałem energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii w całkowitej rocznej sprzedaży energii odbiorcom końcowym, a osiągniętym przez spółkę wyniosła 833,333 MWh. Zatem uiszczona przez Spółkę opłata zastępcza powinna wynieść 199999,92 zł.

Wymierzając karę pieniężną za nie wykonanie powyższego obowiązku w minimalnej ustawowej wysokości stanowiącej wynik iloczynu nie uiszczonej opłaty zastępczej i współczynnika o wysokości 1,3 Prezes URE kierował się przesłankami art. 56 ustawy Prawo energetyczne. Prezes URE uwzględnił jako okoliczności obciążające znaczny stopień szkodliwości czynu w postaci uszczuplenia dochodów Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na kwotę 199999,92 zł oraz znaczny stopień zawinienia przedsiębiorcy, który jako profesjonalista zobowiązany był do dochowania należytej staranności. Prezes URE jako okoliczność łagodzącą wziął pod uwagę dotychczasowe zachowanie spółki, która nie była dotychczas karana za nie wypełnienie obowiązku z art. 9a ust. 1 ustawy Prawo energetyczne.

Orzekając karę Prezes URE uwzględnił również sytuację finansową przedsiębiorcy, ustalając jej wysokość na poziomie 6,4776 % przychodu z działalności koncesjonowanej za 2006 r., który wyniósł 4013814 zł.

Od decyzji Prezesa URE powódka wniosła odwołanie, w którym wносиła o uchylenie decyzji ewentualnie o zmianę decyzji i umorzenie postępowania.

Skarżonej decyzji powódka zarzuciła naruszenie art. 56 ust. 6 ustawy Prawo energetyczne poprzez nie uwzględnienie przy wymierzaniu kary możliwości finansowych powódki oraz naruszenie art. 56 ust. 1 ustawy Prawo energetyczne i art. 9a ust. 1 ustawy Prawo energetyczne.

Wyrokiem z dnia 28 listopada 2008 r. Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów oddalił odwołanie Elektrociepłowni Ciepłota S.A. od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 16 listopada 2007 r. nr DPE-451-141(6)/1256/2007/MOS.

Wyrok ten zapadł po dokonaniu następujących ustaleń i rozważań:

W 2006 r. powódka dokonała sprzedaży na rzecz odbiorców końcowych 30229,027 MWh energii elektrycznej. Spółka zobowiązana była w związku ze sprzedażą energii w 2006 r. uzyskać i przedstawić do umorzenia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia energii elektrycznej lub uiścić opłatę zastępczą na łączną ilość 1088,244 MWh energii. Powódka wpłaciła na konto Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej kwotę 61178,80 zł z tytułu opłaty zastępczej za 254,911 MWh energii. Nie uzyskała i nie przedstawiła do umorzenia Prezesowi URE świadectw pochodzenia energii elektrycznej na łączną ilość 833,333 MWh energii, ani też nie uiściła opłaty zastępczej za brakującą ilość energii elektrycznej.

Sąd Okręgowy wskazał, że stosowanie do treści art. 9a ust.1 ustawy Prawo energetyczne przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej lub jej obrotem i sprzedające tę energię przedsiębiorcom końcowym, przyłączonym do sieci na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jest obowiązane, w zakresie określonym w przepisach wydanych na podstawie ust. 9: uzyskać i przedstawić do umorzenia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki świadectwo pochodzenia albo uiścić opłatę zastępczą.

Zgodnie zaś z § 3 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 19 grudnia 2005r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązków uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia, uiszczenia opłaty zastępczej oraz zakupu energii elektrycznej i ciepła wytworzonych w odnawialnych źródłach energii (DzU z 2005r Nr 261, poz. 2187 z późn.zm.), aby uznać za spełniony za 2006 r. obowiązek uzyskania i przedstawienia Prezesowi URE do umorzenia świadectw pochodzenia albo uiszczenia opłaty zastępczej, udział ilościowy sumy energii elektrycznej wynikającej ze świadectw pochodzenia przedstawionych przez przedsiębiorstwo do umorzenia lub z uiszczonej opłaty zastępczej w wykonanej całkowitej

rocznej sprzedaży energii elektrycznej odbiorcom końcowym w 2006 r. powinien wynosić nie mniej niż 3,6%.

Powódka dokonała w 2006 r. sprzedaży na rzecz odbiorców końcowych 30229,027 MWh energii elektrycznej. W związku z powyższym obowiązana była do uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectw pochodzenia energii elektrycznej lub uiszczenia opłaty zastępczej na łączną ilość 1088,244 MWh. W wymaganym przez ustawę terminie wpłaciła jednak opłatę zastępczą za 254,911 MWh.

Sąd Okręgowy wskazał, że skoro powodowa spółka nie uzyskała i nie przedstawiła świadectw pochodzenia dla 833,333 MWh energii elektrycznej, ani nie uiszczała do 31.03.2007 r. opłaty zastępczej odpowiadającej tej ilości energii, nie wypełniła ustawowego obowiązku.

Zgodnie z treścią art. 56 ust. 1 pkt a ustawy Prawo energetyczne przedsiębiorca nie przestrzegający obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia lub uiszczenia opłaty zastępczej, podlega karze pieniężnej. W ocenie Sądu Okręgowego Prezes URE jest zobligowany do nałożenia kary pieniężnej na podmiot, który nie wypełnił wskazanego w nim obowiązku niezależnie od tego czy zachowanie przedsiębiorstwa energetycznego było zawinione.

Zdaniem Sądu Okręgowego przepis art. 9a Prawa energetycznego jest przepisem bezwzględnie obowiązującym, który przedsiębiorstwo energetyczne ma obowiązek bezwzględnie przestrzegać.

Sąd Okręgowy wskazał, że odpowiedzialność z art. 56 ust. 1 pkt. 1a ustawy prawo energetyczne ma charakter obiektywny, dlatego też napotymane przez przedsiębiorcę w prowadzonej działalności przeszkody nie stanowią okoliczności wyłączającej tę odpowiedzialność.

Wymierzając karę pieniężną Prezes URE kierował się przesłankami art. 56 ustawy Prawo energetyczne. Zdaniem Sądu Prezes prawidłowo uwzględnił jako okoliczności obciążające zarówno znaczny stopień szkodliwości czynu w

postaci uszczuplenia dochodów Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na kwotę 199999,92 zł oraz znaczny stopień zawinienia powoda, który miał świadomość spoczywającego na nim bezwzględneho obowiązku.

Sąd Okręgowy wskazał, że ustalając karę w zakresie przez ustawę minimalnej wysokości, Prezes uwzględnił sytuację majątkową powoda.

Apelację od powyższego wyroku złożyła powódka. Zarzucając naruszenie prawa materialnego przez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, w szczególności art. 56 ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne skutkującą wymierzeniem kary pieniężnej pomimo braku winy umyślnej po stronie powódki, oraz naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało znaczenie dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie, a to przez nie rozpoznanie wniosku powódki o rozłożenie wymierzonej kary na raty w trybie art. 320 k.p.c.

Wskazując na powyższe zarzuty powódka wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i uchylenie decyzji o wymierzeniu kary, względnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Nie można zgodzić się z argumentacją powódki, że w niniejszej sprawie Sąd Okręgowy naruszył przepisy prawa materialnego wskazane w apelacji.

W przedmiotowej sprawie bezsporne jest, że powódka była zobowiązana do uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia lub uiszczenia opłaty zastępczej na wartość odpowiadającą 1088,244 MWh, co stanowiło 3,6 % udziału energii odnawialnej w wykonanej całkowitej rocznej sprzedaży energii elektrycznej przez powódkę odbiorcom końcowym, stosownie do art. 9 a ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne oraz § 3 pkt 2 obowiązującego wówczas rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 19 grudnia 2005 r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązków uzyskania i przedstawienia do

umorzenia świadectw pochodzenia, uiszczenia opłaty zastępczej oraz zakupu energii elektrycznej i ciepła wytworzonych w odnawialnych źródłach energii (Dz.U. Nr 216, poz. 2187, z późn. zm.).

Bezspornym jest również, że powódka uiściła opłatę zastępczą w wysokości 61 178,80 zł, co odpowiada ilości energii równej 254,911 MWh. Bezspornym jest też, że powódka nie przedstawiła do umorzenia świadectw pochodzenia na brakującą ilość energii.

Stosownie do art. 56 ust. 1 pkt 1a ustawy – Prawo energetyczne, karze pieniężnej podlega ten, kto nie przestrzega obowiązków uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia lub nie uiszcza opłaty zastępczej, o których mowa w art. 9a ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne. Zgodnie z tym przepisem Prezes URE jest zobowiązany do nałożenia kary pieniężnej na podmiot, który popełni wymienione w tym przepisie przewinienie. Wbrew wywodom apelacji art. 56 ust. 1 i ust. 2 ustawy – Prawo energetyczne stanowi samodzielną podstawę do wymierzenia kary, a wynikająca z tego przepisu odpowiedzialność nie jest oparta na zasadzie winy, a jedynie na zasadzie bezprawności działania (zaniechania). Jak trafnie wskazał Prezes URE, stopień zawinienia karanego podmiotu bierze się pod uwagę tylko przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej – stosownie do art. 56 ust. 6 ustawy – Prawo energetyczne. Art. 56 ust. 1 i ust. 2 ustawy – Prawo energetyczne stanowią samodzielną podstawę do wymierzenia kary i nie przewidują konieczności wykazania winy.

Kwestia ta była już przedmiotem rozważań Sądu Apelacyjnego oraz Sądu Najwyższego.

W wyroku z dnia 25 kwietnia 2007 r. sygn. akt III SK 1/07 Sąd Najwyższy wskazał, że zgodnie z przepisem art. 56 ust. 2 Prawa energetycznego Prezes URE jest obowiązany, a nie uprawniony do nałożenia kary w razie stwierdzenia okoliczności podlegających karze. Zdaniem Sądu Najwyższego

przepis art. 56 ani inny przepis Prawa energetycznego nie przewidują możliwości odstąpienia od wymierzenia kary.

Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 15 maja 2008 r. sygn. akt VI A Ca 1480/07 wskazał, że w świetle przepisu art. 56 ust. 1 Prawa energetycznego nie ma podstaw do ustalenia, że zastosowanie kary jest uwarunkowane zawinionym zachowaniem przedsiębiorcy. Dla przyjęcia istnienia takiej dodatkowej przesłanki nie są wystarczające wywody apelacji co do tego, że kara pieniężna jest rodzajem formy oddziaływania typowej dla prawa karnego. Z mocy przepisu art. 56 ust. 1 oraz ust. 2 Prawa energetycznego Prezes URE jest obowiązany, a nie uprawniony do nałożenia kary w razie stwierdzenia okoliczności podlegającej karze. Zgodnie z art. 56 ust. 6 Prawa energetycznego – ustalając wysokość kary pieniężnej – Prezes URE uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe. Jednakże ani przepis art. 56 ani inny przepis Prawa energetycznego nie przewidują możliwości odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej.

Rozpoznając niniejszą sprawę Sąd Apelacyjny w pełni podziela wskazane wyżej stanowisko przyjmując je za własne.

Niezależnie od powyższego ocena stopnia zawinienia będzie następowała zawsze w związku ze stopniem staranności, którą powinien wykazać się podmiot zobowiązany — w tym konkretnym przypadku przedsiębiorstwo energetyczne. Oceniając więc niewykonanie ciężącego na powódce ustawowego obowiązku, wynikającego z art. 9a ust. 1 ustawy — Prawo energetyczne należy brać pod uwagę, że powódka jest jako przedsiębiorca zobowiązana do należytej staranności, z uwzględnieniem zawodowego charakteru wykonywanej przez nią działalności. W tym kontekście należy przytoczyć pogląd wyrażony w wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 8 marca 2006 r., sygn. akt ACA 1018/2005, gdzie Sąd ten stwierdził, że „Należyta staranność dłużnika określana przy uwzględnieniu zawodowego charakteru prowadzonej przez niego

działalności gospodarczej uzasadnia zwiększone oczekiwania co do umiejętności, wiedzy, skrupulatności i rzetelności, zapobiegliwości i zdolności przewidywania. Obejmuje także znajomość obowiązującego prawa oraz następstw z niego wynikających w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej”.

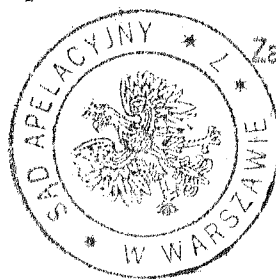
Odnosząc się do zarzutów apelacji dotyczących braku ustaleń co do możliwości uzyskania świadectw pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii wskazać należy, że zgodnie art. 9a ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne, przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej lub jej obrotem i sprzedające tę energię odbiorcom końcowym, przyłączonym do sieci na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jest obowiązane, w zakresie określonym w przepisach wydanych na podst. art. 9 uzyskać i przedstawić do umorzenia Prezesowi URE świadectwo pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w źródle odnawialnym, albo uiścić opłatę zastępczą. Zgodnie z tym przepisem obowiązek w nim określony może zostać spełniony poprzez przedstawienie do umorzenia świadectw pochodzenia albo – w sytuacji braku możliwości uzyskania świadectw – poprzez uiszczenie opłaty zastępczej. Bezsprzeczne jest, że powód nie przedstawił do umorzenia świadectw pochodzenia, oraz nie uiścił opłaty zastępczej w pełnej wysokości. Wobec brzmienia wskazanych wyżej przepisów ustalenia dotyczące możliwości uzyskania świadectw pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii nie mają wpływu na zasadność rozstrzygnięcia.

Wskazać także należy, że w przypadku kary za niewypełnienie obowiązku przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii lub uiszczenia opłaty zastępczej możliwość miarkowania wysokości kary (przewidziana w art. 56 ust. 6 ustawy) podlega ograniczeniom, ze względu na treści art. 56 ust. 2a pkt 1 tej ustawy. Z treści art. 56 ust. 2a pkt 1 wynika, że w sytuacjach niewypełnienia tego obowiązku

wysokość kary nie może być niższa niż wynikająca z wyliczenia według wzoru wskazanego w tym przepisie. Tak więc należy uznać, że przepis ten wyznacza minimalną wysokość kary pieniężnej i wobec tego przepisu Prezes URE nie może wymierzyć kary niższej niż wynikająca z wyliczenia dokonanego stosownie z art. 56 ust. 2a pkt 1 ustawy.

Wydając zaskarżony wyrok Sąd Okręgowy nie dopuścił się także naruszenia art. 320 k.p.c. W świetle przepisu art. 320 kpc rozłożenie świadczenia na raty może nastąpić jedynie w szczególnie uzasadnionych wypadkach, a więc w sytuacjach, w których ze względu na stan majątkowy strony spełnienie zasądzonego świadczenia byłoby niemożliwe do wykonania lub bardzo utrudnione i narażałoby przedsiębiorcę na niepowetowane szkody. Biorąc pod uwagę wysokość kary pieniężnej, która ustalona została na 259 999,89 zł oraz wysokość osiąganych przez powódkę przychodów a także zakres i skalę prowadzonej działalności gospodarczej, w niniejszej sprawie w ocenie Sądu Apelacyjnego szczególnie uzasadniony wypadek, o którym mowa w art. 320 kpc nie zachodzi. Z tych względów uwzględnienie wniosku powódki o rozłożenie kary pieniężnej na raty nie byłoby właściwe.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny uznając apelację za niezasadną oddalił ją na podst. art. 385 kpc.

Na oryginale właściwe podpisy.
Za zgodność z oryginałem stwierdzam
Sekretarz Sądowy